

การบริหารเครือข่ายและการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชนกับสถานีวิทย์ชุมชน ในจังหวัดปราจีนบุรี

ปัญญา กองชุมพล

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

บุญเอื้อ บุญฤทธิ์

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

วรรณภา วามานนท์

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

ติดต่อผู้เขียนบทความที่ **ปัญญา กองชุมพล** มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 1761 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร 10250

E-mail: sureya99@gmail.com

วันที่รับบทความ: 29 พฤศจิกายน 2564 วันที่แก้ไขบทความ: 11 มกราคม 2565 วันที่ตอบรับบทความ: 8 มีนาคม 2565

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ ศึกษาการบริหารเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน รวมทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของสถานีวิทย์ชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี **วิธีการวิจัย** เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เครื่องมือด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง **ผลการวิจัย** บุคลากรบางรายยังขาดประสบการณ์ในการแก้ปัญหา เช่น การใช้ภาษาสื่อสารตามหลักไวยากรณ์ การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดจนปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอในบางกิจกรรม **นัยทางด้านทฤษฎี/นโยบาย** การบริหารจัดการสถานีวิทย์ชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี ควรเน้นการแก้ไขปัญหาด้านความรู้ โดยการจัดอบรมด้านความรู้ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้กับบุคลากร ตลอดจนควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ควรมีการหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการจัดรายการสถานีวิทย์ชุมชนเพิ่มเติม

คำสำคัญ: การบริหารเครือข่าย การมีส่วนร่วมของชุมชน สถานีวิทย์ชุมชน

Network administration and participation between people sector and community radio stations in Prachinburi province

Panya Kongchumpol

Kasem Bundit University, Patanakarn Road, Suanluang, Bangkok, 10250

Col. Boonaue Boonrith

Kasem Bundit University, Patanakarn Road, Suanluang, Bangkok, 10250

Wannapa Wamanon

Kasem Bundit University, Patanakarn Road, Suanluang, Bangkok, 10250

Correspondence concerning this article should be addressed to **Panya Kongchumpol**, Kasem Bundit University, 1761 Patanakarn Road, Suanluang, Bangkok, 10250
E-mail: sureya99@gmail.com

Received date: November 29, 2021 Revised date: January 11, 2022 Accepted date: March 8, 2022

Abstract

PURPOSES: Study network management and public sector participation. As well as problems and solutions for community radio stations in Prachinburi Province. **METHODS:** It was qualitative research with in-depth interviews with a sample using a specific selection method. **RESULTS:** It was found that some personnel lacked experience in solving problems, particularly communication language, application of new technologies, and insufficient budget for some activities. **THEORETICAL/POLICY IMPLICATIONS:** Management of Prachinburi community radio stations should focus on solving knowledge problems by organizing knowledge training about the use of new technologies to personnel as well as teamwork promotion. There should be more funding sources to support community radio broadcasting.

Keywords: Network administration, community participation, radio stations

บทนำ

ในประเทศไทย สื่อกระจายเสียงหรือที่นิยมเรียกกันทั่วไปว่า “วิทยุชุมชน” นับเป็นการสื่อสารเพื่อสาธารณะที่ถือกำเนิดขึ้นอย่างชัดเจนที่สุด เนื่องจากเป็นสื่อที่ลงทุนไม่มาก และมีคลื่นความถี่หลายร้อยสถานี ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาชุมชนตามท้องถิ่นทั่วประเทศ “วิทยุชุมชน” ที่เกิดขึ้นนี้มีปรัชญาและแนวคิดในการดำเนินการเลียนแบบคำขวัญของหลักการประชาธิปไตยที่ว่า “วิทยุโดยชุมชน ของชุมชน เพื่อชุมชน” กล่าวคือ ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ ประชาชนเป็นเจ้าของ และเนื้อหาของรายการเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของชุมชนภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดด้านจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบ และกติการ่วมกันของชุมชน แนวคิดของวิทยุชุมชนจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ทำให้เกิดความเป็นประชาสังคมขึ้นในสังคมไทยหลังจากที่รัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้จนกระทั่งปัจจุบัน ในเชิงปฏิบัติและกระบวนการที่จะนำไปสู่การนำคลื่นเหล่านี้ให้ประชาชนสามารถนำไปใช้ได้จริงตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่น ความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2554) ยังเป็นเรื่องที่ยากทำให้วิทยุชุมชนมีปัญหาการดำเนินงานต่าง ๆ อยู่มาทุก ๆ ที่การใช้สื่อวิทยุชุมชนโดยกระแสภาคประชาชนเริ่มต้นตัวมากขึ้น

สถานีวิทยุชุมชนที่มีอยู่ในปัจจุบันยังคงเป็นเพียงสถานีเรียนรู้วิทยุชุมชนที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นการเตรียมความ

พร้อมให้กับประชาชนในชุมชนต่าง ๆ โดยมีรูปแบบในการดำเนินการอยู่ 2 ลักษณะ (รามสูต, 2556) คือ

แบบที่หนึ่ง ให้ชุมชนนำเสนอเนื้อหาหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในรายการ ส่วนอำนาจการตัดสินใจเลือกเรื่อง และเลือกคนร่วมรายการอยู่ที่ผู้ผลิตรายการ

แบบที่สอง ให้ประชาชนได้เข้าไปจัดและผลิตรายการ หรือเป็นเจ้าของรายการวิทยุเพียงช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยสถานีให้หยุดหรือเลิกผลิตรายการเมื่อไรก็ได้ ตามแต่ความพอใจหรือตามการพิจารณาความเหมาะสมของสถานี

ทั้ง 2 รูปแบบนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในปรัชญาของสถานีวิทยุชุมชนในส่วนของ “โดยและเพื่อชุมชน” เท่านั้น อย่างไรก็ตาม สถานีวิทยุชุมชนที่อาจกล่าวได้ว่า สามารถดำเนินการตามปรัชญาและแนวคิดหลักของวิทยุชุมชนได้ค่อนข้างครบถ้วน เนื่องจากสถานีวิทยุชุมชน ก่อตั้งขึ้นจากการรวมตัวของคนในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี หลายสาขาอาชีพ และจากเครือข่ายงานพัฒนาที่อยู่ในจังหวัดปราจีนบุรี มีสถานีวิทยุชุมชนรวมกัน 103 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการฝึกฝน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ภายในชุมชน และระหว่างชุมชน เป็นการเชื่อมต่อระหว่างภาคประชาชนไปสู่ภาคอื่น ๆ อันจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองจากการดำเนินงานของสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรีดังกล่าว ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่า ลักษณะการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรีว่ามีปัญหาในการบริหารจัดการการดำเนินงานวิทยุชุมชนอย่างไร มีความแตกต่าง

จากวิทยุชุมชนอื่น ๆ หรือไม่ ทั้งนี้จะได้นำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางหรือประกอบการศึกษาเรื่องการบริหารจัดการวิทยุชุมชนที่อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและลักษณะการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาในการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนจังหวัดปราจีนบุรี

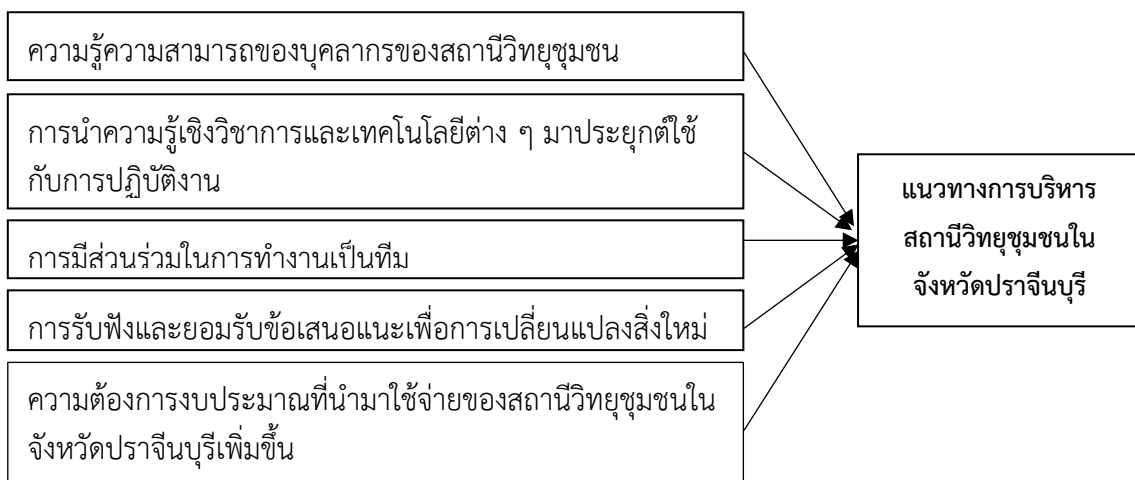
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำผลงานวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการบริหารเครือข่ายและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างชุมชนกับสถานีวิทยุชุมชนและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สภาพ/ลักษณะการบริหารสถานีวิทยุชุมชน ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นบุคลากรภายใน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องที่มีความสำคัญในกระบวนการรูปแบบ

การบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงนัยของแนวความคิดในทางปรัชญา ตลอดจนแนวความคิดและทฤษฎีทางด้านกระบวนการหรือกลไกเกี่ยวกับกระบวนการรูปแบบการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชน

ภายใต้หลักการการบริหาร รวมทั้งทรงสนะทางด้านต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการแบบการบริหารจัดการสถานีวิทยชุมชน โดยดำเนินกระบวนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวอย่างที่เจาะจงเลือกจากกลุ่มเป้าหมายที่แบ่งเป็นช่วงชั้น (Stratified Purposeful) (จันทวานิช, 2554)

กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 50 คน โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่ม ก กลุ่มตัวแทนผู้บริหารสถานีวิทยชุมชน จำนวน 10 คน

กลุ่ม ข กลุ่มตัวแทนเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสถานีวิทยชุมชน จำนวน 10 คน

กลุ่ม ค กลุ่มตัวแทนผู้รับฟังสถานีวิทยชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี ทั้งในอดีตและปัจจุบัน จำนวน 20 คน

กลุ่ม ง กลุ่มตัวแทนผู้เชี่ยวชาญวิชาการเกี่ยวกับกิจกรรมสถานีวิทยชุมชน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับนำมาใช้ในกระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เจาะลึกแบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือ ซึ่งได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเฉพาะประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการบริหารงานของสถานีวิทยชุมชนและปัญหาของการบริหารงาน

ของสถานีวิทยชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการสถานีวิทยชุมชนจังหวัดปราจีนบุรี ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ

วิธีการรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสอบถามแบบเจาะลึกและกึ่งโครงสร้างกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ดังกล่าวแล้ว

ผลการวิจัย

บุคลากรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการหาข้อมูลข่าวสาร เพื่อประโยชน์อย่างสูงสุดต่อผู้ฟัง มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานของสถานีวิทยชุมชน มีการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานีสื่อมีความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน การระดมความคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยอมรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ของสถานีและส่วนรวม มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมรายการต่าง ๆ ของทางสถานี รวมถึงการจัดหาผู้สนับสนุนรายการด้วยเมื่องบประมาณนั้นไม่เพียงพอ

บุคลากรบางส่วนในสถานีวิทยชุมชนมีความสามารถปานกลางไม่สามารถแก้ปัญหาบางอย่างได้ ขาดประสบการณ์ในการดำเนินรายการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ บุคลากรบางส่วนต่อต้านไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพราะขาดความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี และขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัย บุคลากรมีการแข่งขันในการทำงานมากเกินไปทำให้ไม่ต้องการร่วมงานกับคนอื่น อาจมีการ

ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ จากความรู้สึกของตนเอง กลัวในสิ่งที่ไม่เคยรู้ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และสถานีวิทยุชุมชนมีปัญหาด้านงบประมาณในระดับปานกลาง

ในการบริหารจัดการนั้นผู้นำจะต้องมีความสามารถที่ต้องตระหนักถึงปัญหาและโอกาสที่จะเกิด ซึ่งต้องมีการตัดสินใจที่ดีและทำในสิ่งที่เหมาะสม บุคลากรทุกคนในสถานีและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานีวิทยุชุมชนนั้นจะต้องมีส่วนช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยให้ทุกคนมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ปัญหา การออกแบบการแก้ไขปัญหา การตัดสินใจเลือกวิธีที่จะแก้ปัญหา การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบและเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาและการตัดสินใจ เช่น การเก็บข้อมูล เครื่องมือการสร้างความคิดระดมความคิด การถาม และรวบรวมสิ่งที่ได้มาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากผลการวิจัยแนวทางการแก้ไขปัญหา มีดังต่อไปนี้

การจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้เงินทุนที่ได้รับมาจากกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม หรือ SIF เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2545 ออกอากาศด้วยคลื่นความถี่ระบบ F.M.106.75 MHZ. ตั้งแต่เวลา 06.00 - 24.00 น. ใช้กำลังส่ง 500 วัตต์ ซึ่งในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นศูนย์สาธิตและเรียนรู้ รวมทั้งฝึกหัดการจัดรายการวิทยุชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมอบรมในพื้นที่ด้วยการทดลองปฏิบัติจริง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชนว่าไม่ใช่เรื่องไกลตัว และสามารถกระทำได้ด้วยตัวเอง โดยสถานีจะเปิดให้กลุ่มผู้สนใจเข้ามาจัดรายการได้ตลอด และมีกรรมการสถานีวิทยุชุมชนคอยจัดสรรเวลาให้กับบุคลากรที่เข้ามาจัดรายการว่าอยู่ในช่วงเวลาใด

มีการจัดประชุมในเรื่องของการจัดรายการหรือการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนให้เป็นในทิศทางเดียวกัน มีการปรับเปลี่ยนผังรายการไปทุกเดือนให้เหมาะสมกับผู้รับฟัง ลักษณะการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนจากผลวิจัยประกอบด้วย

ความรู้ความสามารถของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชน จัดให้มีการอบรมในเรื่องของการจัดรายการให้กับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในระดับปานกลาง บุคลากรที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดรายการ ขาดการแนะนำการหาข้อมูลหรือหัวข้อข่าวสาร สาระ และความบันเทิงที่หลากหลายให้กับผู้ฟังเพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด และเสริมสร้างให้บุคลากรรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของสถานีและเกิดความรักความหวงแหนสถานีวิทยุของตน ยอมเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสถานี

การนำความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ในปัจจุบันทางสถานีได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานของสถานีวิทยุชุมชน จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องของการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน ให้บุคลากรศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ใหม่ของบุคลากรในสถานีที่ใช้ในการค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์มานำเสนอให้กับคนในชุมชน

การมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของบุคลากร ซึ่งทางสถานีวิทยุชุมชนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานีมีความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน ช่วยกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนความรู้ และ ยอมรับ ฟังความเห็น และข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน โดยจัดให้มีการปรับ

พฤติกรรมพบปะสังสรรค์พูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติแบบประชาธิปไตย และที่สำคัญบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้วยกัน ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีสิทธิ์ที่จะแสดงความคิดเห็นและนำเสนอประโยชน์ที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาสถานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การรับฟังและยอมรับข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ บุคลากรทุกคนของสถานพร้อมที่จะรับฟังการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ที่จะเข้ามาในสถาน โดยมุ่งประโยชน์ของสถานและส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ถึงแม้ว่าจะมีบุคลากรบางส่วนที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากยึดติดการปฏิบัติงานแบบเดิม แต่เมื่อบุคลากรได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้ไปเผยแพร่ให้ชุมชนทราบแล้ว ทุกคนก็ยอมรับฟังโดยดีและให้ความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงใหม่สิ่งให้ดียิ่งขึ้นไป

งบประมาณในการบริหารจัดการสถานวิทยุชุมชน สถานได้มีการจัดสรรงบประมาณในส่วนต่าง ๆ ให้เพียงพอและเหมาะสมกับกิจกรรมของรายการต่าง ๆ ของทางสถาน ซึ่งในบางครั้งงบประมาณนั้นก็เพียงพอกับทุกรายการ นักจัดรายการบางรายจึงต้องมีการหาผู้สนับสนุนรายการเองเพื่อให้รายการยังสามารถดำเนินการต่อไปได้

ในปัจจุบันนี้สถานวิทยุชุมชนได้ประสบปัญหามากมายหลายด้าน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นตามรูปแบบของการปฏิบัติงานหรือการจัดรายการ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวโดยอาศัยทรัพยากรบุคคลของทางสถานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการบริหารจัดการสถานวิทยุชุมชน ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านบุคคล ปัญหา

ด้านเทคโนโลยี รวมไปถึงปัญหาของการทำงานเป็นทีม จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาของทางสถานวิทยุชุมชน ประกอบด้วย

ปัญหาความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานวิทยุชุมชน ทางสถานวิทยุชุมชนได้มีการเปิดรับบุคลากรเข้ามาร่วมงานเพิ่มขึ้นทำให้บุคลากรบางส่วนนั้นยังมีความรู้ความสามารถในระดับปานกลางยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเข้ามาร่วมงานโดยที่ยังไม่มีประสบการณ์ในการจัดรายการ แม้กระทั่งการใช้ภาษาหรือการออกเสียงควบกล้ำในการจัดรายการนั้นก็ยังมีผลต่อการสื่อความหมายของผู้ฟัง ทั้งปัญหาการไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ยึดติดการปฏิบัติงานแบบเดิม ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคลากรคนอื่น ๆ จึงทำให้มีการแสดงออกมารูปแบบต่าง ๆ ที่ขัดแย้งและไม่ช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ต่างคนต่างอยู่เชื่อมโยงไปถึงการไม่เคารพผู้อาวุโสกว่า มีความมั่นใจในตัวเองสูงเกินไปจนไม่ยอมรับฟังความเห็นและคำแนะนำของคนอื่นจนเกิดข้อผิดพลาดขึ้น

ปัญหาด้านความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีที่นำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในสถานวิทยุชุมชนนั้น บุคลากรบางส่วนต่อต้านและไม่ยอมรับการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเข้ามาใช้กับการปฏิบัติงานของตนเพราะขาดความรู้ความชำนาญทักษะในการใช้เทคโนโลยี จึงทำให้คิดว่าการเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ยุ่งยากและต้องเสียเวลามาก คิดว่าสิ่งที่ตนทำอยู่นั้นถูกต้องและดีที่สุดแล้ว ปัญหานี้รวมไปถึงทางสถานียังขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกรวดเร็ว แม่นยำ ให้กับบุคลากรในการจัดรายการได้รับทราบถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี

ปัญหาการทำงานเป็นทีมของบุคลากรในสถานีวิทยุชุมชน ในปัจจุบันบุคลากรในสถานีวิทยุชุมชนนั้นมีการแข่งขันในการทำงานมากเกินไปจนทำให้ไม่ต้องการร่วมงานกับคนอื่น คิดว่าตนเองทำงานได้ดีกว่าคนอื่นในทีม ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติงานของตนจึงทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นจนทำให้เป็นสาเหตุของการขัดแย้งในการทำงานต่างคนต่างดูหมิ่นดูแคลนความสามารถของกันและกัน นึกถึงประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมของทางสถานีวิทยุชุมชน บุคลากรไม่ชอบพอกันเป็นส่วนตัว เพราะมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อกันมาก่อน มีทัศนคติที่แตกต่างกันด้วยสาเหตุของวัย อายุ เพศ และความเชื่อที่ต่างกัน

ปัญหาในเรื่องของการรับฟังและยอมรับข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ ของสถานีวิทยุชุมชน บุคลากรในสถานีสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ๆ จากความรู้สึกของตนเองกลัวหรือวิตกกังวลถึงสถานะของตนที่เกิดจากการนำระบบใหม่เข้าไปใช้ในสถานีวิทยุชุมชน บุคลากรไม่เข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ขาดความเชื่อมั่นในตัวเองรวมถึงความเชื่อมั่นในการทำงานจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดในระหว่างการทำงานจึงไม่ยอมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง

ปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารจัดการสถานีวิทยุชุมชนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งปัญหาด้านงบประมาณนี้ยังอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานีสอดคล้องต่อการพิจารณาต่องบประมาณในการดำเนินการล่าช้า และยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดเตรียมงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายของทางสถานี นำงบประมาณที่มีอยู่ไปใช้ผิดประเภทและไม่คำนึงถึงความจำเป็นของ

การใช้งบประมาณ จัดลำดับความสำคัญของการใช้งบประมาณรวมถึงการจัดสรรเงินให้ตรงกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอ ทั้งในด้านของการซ่อมบำรุงเครื่องมือต่าง ๆ ของสถานีและการดำเนินรายการที่กำลังจะเกิดขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การบริหารสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรียังไม่มีประสิทธิภาพสูงสุดจากผลการวิจัยในเชิงคุณภาพต้องมีการดำเนินงานในทั้ง 5 องค์ประกอบที่มีความเข้มข้นสมบูรณ์ครบคู่กันไปทั้งหมด ไม่อาจจะละเลยองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไปได้ นั่นคือการจัดการการเพิ่มความรู้ความสามารถของบุคลากร การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการให้มีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม การยอมรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลาย ๆ ภาคส่วน และการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดปราจีนบุรีจะสามารถเป็นสื่อของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

สถานีวิทยุชุมชนควรมีการเปิดรับบุคลากรเข้ามาเพิ่มเพื่อให้เพียงพอกับการปฏิบัติงานในสถานีและควรจัดให้มีการอบรมศึกษาดูงาน และฝึกปฏิบัติงานจริงให้กับบุคลากรที่เข้ามาใหม่ เพื่อให้เข้าใจและปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน

สถานีวิทยุชุมชนควรจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการสถานีให้กับผู้ปฏิบัติเพื่อยึดหลักตามวัตถุประสงค์

ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้บุคลากรในสถาน
เข้าใจนโยบายหรือข้อกำหนดของสถาน

สถานีวิทยชุมชนควรมีนโยบายจัดสรร
งบประมาณและชี้แจงให้กับบุคลากรได้รับทราบ
ถึงที่มาที่ไปของเงินทุนสนับสนุนหรือรายรับ
รายจ่ายของทางสถาน เพื่อที่บุคลากรจะได้ทราบ
ว่างบประมาณนั้นจะเพียงพอต่อการจัดรายการ
ของตนหรือไม่

คณะกรรมการจัดตั้งสถานีวิทยชุมชน
ควรมีหลักการและหาวิธีที่ถูกต้องในการระดม
งบประมาณบางส่วนในชุมชนเพื่อให้ประชาชนมี
ส่วนร่วมในการจัดตั้งสถานีวิทยชุมชนนั้น ๆ

ควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมา
ส่งเสริมและพัฒนาให้สถานีวิทยชุมชนเป็นแหล่ง
เรียนรู้ต่อชุมชน ซึ่งจะทำได้คนในชุมชนหรือบุคคล
ทั่วไปเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของ
สถานีวิทยชุมชนต่อไป

ในการจัดตั้งสถานีวิทยชุมชนนั้น
ผู้บริหารควรนำเสนอข้อมูลข่าวสารและรูปแบบที่
เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อชุมชน โดย
ประชาชนอย่างแท้จริง เมื่อชุมชนเข้าใจและ
เข้าถึงข้อมูลก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับสถาน
ีวิทยชุมชนในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการให้การ
สนับสนุนกับทางสถานด้วย

ทุกฝ่ายต้องร่วมมือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่
เกิดขึ้น ต้องยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
และร่วมกันปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ โดยไม่มี
การแบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่แบ่งว่าใครทำงานก่อน
ทำงานหลัง ไม่แบ่งอายุมากกว่าหรือน้อยกว่า ไม่
มีการกล่าวโทษกันในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะทุก
คนมีส่วนช่วยกันแก้ปัญหาทั้งหมด

การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานต่าง ๆ
ของสถานีวิทยชุมชนนั้น ควรมีการเพิ่มช่อง
ทางการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น เช่น การทำ

แผ่นนำเสนอ จัดทำโปสเตอร์ จัดนิทรรศการ ให้
ชุมชนอื่นช่วยประชาสัมพันธ์

สถานีวิทยชุมชนควรสำรวจข้อมูลหรือ
เนื้อหาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำเพื่อนำเสนอ
ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ทันสมัย และมี
ประโยชน์ โดยการออกไปสำรวจความพึงพอใจ
ของผู้ฟังว่ารู้สึกอย่างไรกับสถานีวิทยชุมชน และ
เนื้อหาสาระที่มีการนำเสนอ หลังจากนั้นก็เรียก
ประชุมบุคลากรทุกเดือนเพื่อสรุปผลงานให้ทราบ
ว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดบ้าง

การเรื่องงบประมาณในบางครั้งสถาน
ีวิทยชุมชนก็มีการจัดรายการและกิจกรรม
มากมายจึงทำให้งบประมาณไม่เพียงพอ จึงขอให้
รัฐบาลได้มีส่วนในการสนับสนุนงบประมาณวิ
ทยชุมชนแบบยั่งยืน เพื่อลดปัญหางบประมาณที่ไม่
เพียงพอ

รัฐควรมีส่วนเข้ามาช่วยให้การสนับสนุน
สถานีวิทยเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนอย่าง
สูงสุดตรงตามนโยบายของสถานีวิทยชุมชนที่ตั้ง
ไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาประเด็นการบริหารจัดการวิ
ทยชุมชนในเขตพื้นที่อื่นเนื่องจากสถานีวิทยชุมชน
ในแต่ละแห่งอาจมีบริบทที่แตกต่างกัน

ควรมีการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
ซึ่งจะให้ผลที่ลึกซึ้งกว่า และจะได้ผลที่
สามารถนำไปประยุกต์ใช้จริง เช่น รู้ว่าควรจัด
รายการแบบไหน รูปแบบอย่างไร เพื่อให้
เหมาะสมกับคนในจังหวัดปราจีนบุรี

ศึกษาประเด็นความต้องการและความ
พึงพอใจของผู้รับฟังที่มีต่อสถานีวิทยชุมชนของ
จังหวัด

References

- Chatavanich, S. (2554). *Qualitative research methods*. Chulalongkorn University.
- Ministry of Information and Communication Technology. (2554). *Four years government action plan (2012-2015)*. Bureau of Plans and Policies.
- Rammasoota, P. (2556). *Community radio in Thailand : From media reform to sustainable governance*. Chulalongkorn University.